

LÄKEMEDELSSTRATEGI

REGION KRONOBERG 2025-2030

LÄKEMEDELSSTRATEGI

REGION KRONOBERG 2025 - 2030

Bakgrund

Uppdrag

På uppdrag från Hälso- och Sjukvårdsnämnden har läkemedelskommittén tagit fram denna läkemedelsstrategi för Region Kronoberg utifrån dessa instruktioner:

- Omvärldsbevaka mot andra regioner och samordna med den nationella läkemedelsstrategin.
- Ta fram förslag på principer och prioriteringar som vägleder läkemedelsarbetet i Kronoberg, som även beaktar möjligheten att begränsa kostnadsutvecklingen.
- Förankra fastställt förslag på ändamålsenligt sätt inklusive privata utförare, i huvudsak på övergripande nivå.

Samråd har under 2024 skett med ett flertal aktörer inom och utanför Region Kronoberg.

Mål

Region Kronobergs läkemedelsstrategi presenterar en målbild för läkemedelsarbetet i regionen. Strategin omfattar både linje- och kunskapsorganisationen. Målet är att varje invånare i Kronoberg ska få möjlighet att utnyttja läkemedel för att uppnå bästa möjliga hälsa.

Denna läkemedelsstrategi utgår från Region Kronobergs vision - ”Ett gott liv i ett livskraftigt län” som sedan tidigare är utvecklad i flera strategier. Region Kronobergs utvecklingsstrategi inom Hälso- och sjukvård 2020–2030 - med målbilden ”Närmare kronobergaren” lyfter särskilt personcentrering genom frågan ”Vad är viktigt för dig?” i fyra strategiska inriktningar:

1. I Kronoberg ska vården vara till för alla
2. I Kronoberg ska vården vara nära och samordnad
3. I Kronoberg ska invånarna kunna vara aktiva medskapare i sin hälsa och vård
4. I Kronoberg ska patientens behov mötas med kompetens och arbetsglädje.

Utöver detta finns Region Kronobergs forskningsplan, Region Kronobergs hållbarhetsprogram och Region Kronobergs handlingsplan för ökad patientsäkerhet.

Hälso- och sjukvårdslagen anger hur all hälso- och sjukvårdsverksamhet skall organiseras och bedrivs hos samtliga vårdgivare. Den nationella läkemedelsstrategin för 2024–2026 presenterar Socialdepartementets vision ”rätt läkemedelsanvändning till nytta för patienten och samhälle” med utgångspunkt i patientsäkerhet och hållbarhet.

Strategin lyfter fram tre fokusområden:

1. Tillgänglighet till nya och gamla läkemedel.
2. Läkemedelsbehandling och läkemedelshantering.
3. Utveckling av nya läkemedel och kliniska prövningar.

Vi har valt att samla detta inom tre strategiska mål för läkemedelsanvändningen i Kronoberg:

Denna strategi ska vägleda läkemedelsarbetet i Region Kronoberg och ligga till grund för framtida handlingsplaner på övergripande och verksamhetsnära nivåer.

Nära och jämlik

Hälso- och sjukvårdslag (2017:30) 3 kap. 1 § Målet med hälso- och sjukvården är en god hälsa och en vård på lika villkor för hela befolkningen.

Läkemedel är ett av vårdens viktigaste verktyg och behöver finnas enkelt tillgängliga för varje invånare såväl i egenvård som i varje del av vårdens organisation. Kunskap om lämpliga behandlingar ska möta patienten i hela vården, i första hand på den plats där patienten är. Ett nära samarbete mellan primärvård, sjukhus och kommuner ska följa patienten genom vården hela vägen och skapa tydlighet och trygghet både för patienter och medarbetare. Alla vårdaktörer inklusive apoteken behöver väl fungerande inbördes kommunikationsvägar och tillgång till aktuella uppgifter om läkemedelsbehandlingen.

Patientens önskemål, kunskap och erfarenhet ska användas för att nå goda behandlingsresultat. Stöd för egenvård och förändring av levnadsvanor ska vara väl integrerat i vården genom utbildning, kunskapsstöd och konkreta rekommendationer för barn och vuxna.

Den läkemedelsbehandling som inte kan bedrivas nära ska koncentreras inom regionen eller i vårdssamverkan med andra regioner. Patienten ska utifrån sitt behov erbjudas kontakt med en enhet där specialiserad kunskap finns. Även behandlingar som ges inom ramen för kliniska prövningar behöver i högre grad kunna erbjudas lokalt i samarbete med andra regioner och externa prövningscentra.

Tillgång till såväl nya som väl beprövade läkemedel inklusive vacciner är av största vikt för att upprätthålla en god vård. Utöver teoretisk tillgänglighet krävs också praktisk tillgång till läkemedel som fysisk produkt. Produktions- eller leveransstörningar får inte bli ett hinder för nödvändiga behandlingar, och hanteras i första hand med beredskapslagring, alternativa leverantörer eller beredningsformer och i andra hand med ersättande behandlingsalternativ. Samverkan med kommuner, närliggande regioner och nationellt krävs för att dela och underhålla kunskap och infrastruktur. Regelverket för läkemedelsförsörjning i nära vård är en särskild utmaning och regionen bör verka för en förändring som möjliggör en sammanhållen försörjning för regionens alla verksamheter. Tillgång till läkemedel för användning i hemsjukvård och annan öppenvård behöver hanteras flexibelt och effektivt.

Nya läkemedelsbehandlingar inklusive precisionsmedicin med hög nominell kostnad per behandlad individ behöver hanteras jämnt inom och utanför Kronoberg. Processen för nationellt ordnat införande säkerställer att patienter med olika hemvist och olika sjukdomstillstånd hanteras jämnt så långt det är möjligt. NT-rådets rekommendationer och vårdprogram från Nationella kunskapsstyrningen ska spridas och implementeras i verksamheterna. Finansiering av hälsoekonomiskt gynnsamma behandlingar behöver hanteras strukturerat i budget-, prognos- och uppföljningsarbete.

Säker och effektiv

Hälso- och sjukvårdslag (2017:30) 3 kap. 1 § [...] Vården ska ges med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans värdighet. Den som har det största behovet av hälso- och sjukvård ska ges företräde till vården.

Patienter ska inte drabbas av problem på grund av sin läkemedelsbehandling. Patientsäkerhet ska därför vara en självklar grund för alla delar i den dagliga hanteringen av läkemedel. Onödig medikalisering ska motverkas och alternativ till läkemedelsbehandling ska erbjudas när det är lämpligt. En hög kontinuitet ökar förutsättningarna för god och säker vård, och personkontinuitet bör eftersträvas.

Effektiva behandlingar ska erbjudas utifrån patientens behov och baseras på systematiskt sammanställd kunskap och klinisk erfarenhet. Tillgång till och god kännedom om aktuella riktlinjer utfärdade av oberoende författare behöver finnas vid all läkemedelsbehandling. Särskild uppmärksamhet behöver ges till behandling av barn såväl vad gäller bakomliggande kunskap som behandlingens genomförande.

Vårdskador kan motverkas genom ansvarsfull läkemedelsanvändning. Riskfyllda behandlingar behöver skötas med tillräcklig omsorg, och behandlingar som är olämpliga i den aktuella situationen behöver identifieras och korrigeras. Rationell användning av antibiotika motverkar resistensutveckling och minskar risken för biverkningar. Beroendeframkallande läkemedel bör förskrivas med stor försiktighet. Återhållsam nyinsättning och löpande omprövning kan minska risken för beroendutveckling och andra vårdskador. Behandlingar som visats olämpliga eller icke ändamålsenliga bör avslutas. Förskrivning av läkemedel som är begärliga för missbruk eller för annat än hälsosyfte behöver följas upp, och oegentlig förskrivning stoppas.

All läkemedelsbehandling behöver regelbundet omprövas genom läkemedelsgenomgångar för att minska polyfarmaci och andra läkemedelsrelaterade problem. Alla vårdens yrkeskategorier kan utifrån sina kompetenser bidra till god behandling genom samverkan och gemensam målbild. Läkemedelsbehandling av de mest sjuka och sköra äldre har särskilda utmaningar och läkemedel som inte bidrar till patientens livskvalitet bör ifrågasättas.

Effektiva informationsflöden och stödsystem ger möjligheter för vårdens personal att erbjuda bättre vård på samma nedlagda tid. Tillgång till aktuella beslutsstöd behöver finnas i digitala ordinations- och förskrivningsverktyg. Patientens aktuella läkemedelsbehandling behöver kommuniceras tydligt och sammanhållet genom hela vårdkedjan genom integrering

med nationella IT-system, särskilt Nationella Läkemedelslistan. Läkemedelshantering omfattar hela kedjan från ordination till administration och avfallshantering. Denna behöver säkerställas löpande genom verksamhetsrevisioner och utbildningar i säker läkemedelshantering. Effektiv och säker läkemedelsförsörjning från producent till patient behöver spårbarhet i varje led. Patientsäker läkemedelsdelning kan underlättas genom maskinell läkemedelsdelning.

Utvecklande och hållbar

Hälso- och sjukvårdslag (2017:30) 4 kap. 1 § Offentligt finansierad hälso- och sjukvårdsverksamhet ska vara organiserad så att den främjar kostnadseffektivitet.

Befolkningen i Kronoberg skall erbjudas hälso- och sjukvård inklusive läkemedel för att uppnå bästa möjliga hälsa idag och över tid. För alla läkemedel bör vi bedöma effekt och säkerhet utifrån hur de påverkar livskvaliteten på lång sikt. Undanträngningseffekter behöver synliggöras och prövas mot uppställda etiska och hälsoekonomiska principer, såväl vad gäller direkta läkemedelskostnader som övriga kostnader för uppföljning och styrning av behandlingen. Utanför det nationella generikautbytet krävs ett aktivt arbete med kostnadseffektiva alternativ bland jämförbara behandlingar. Det behövs en väl fungerande integrering mellan kunskaps- och linjeorganisation för en på alla nivåer ändamålsenlig läkemedelsanvändning.

Robusta leveranskedjor med redundans i flera led behöver säkerställas och finansieras. Nätverksarbete med andra regioner och nationella aktörer krävs för att få detta till stånd. Upphandlingar är ett viktigt verktyg för läkemedelsförsörjning på kostnadseffektiva villkor.

Negativa miljökonsekvenser av läkemedel ska minimeras i hela livscykeln, såväl i produktion, distribution som destruktion. Även av detta skäl ska ineffektiv läkemedelsanvändning minimeras och alternativ övervägas såsom stöd för förändrade levnadsvanor.

Systematisk kunskapsutveckling och deltagande i forskning och kliniska prövningar är nödvändigt för att möjliggöra förbättrade behandlingar och bör ses som en investering i framtidens patienter. En transparent redovisning bör eftersträvas och potentiella jävssituationer deklarerar.

Vårdpersonalens kompetens behöver underhållas och utrymme för såväl egen som organiserad fortbildning krävs för god kvalitet i läkemedelsanvändningen.

Läkemedelsanvändning behöver kunna mätas och följas upp mot relevanta behandlingsmål. En effektiv uppföljning kräver tillgång till strukturerade hälsodata via automatisk datainsamling. Överföring till nationella kvalitetsregister bör hanteras maskinellt. Återkoppling av medicinska resultat behövs till verksamheter och enskilda förskrivare, och kopplas till ett systematiskt kvalitets- och uppföljningsarbete.

LÄKEMEDELSSTRATEGI

REGION KRONOBERG 2025-2030

Läkemedelskommittén
Fredrik Schön, ordförande
lakemedelskommitten@kronoberg.se